

Friss Újság

Független politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap

Ősz van !

Lilaszinű a határ's az égen szürkés-kék őszi fellegek húznak, sötétes a horizont, komor tőlük a hangulat, szintelen és lemondó miattuk a vágy. Ősz dereng a Szajna mellett, a Duna mellett éppenugy, — mint a Someş mellett. Sétaterek árnyai alatt mindig nő az ijedelem, a nincstelen munkanélküliek elé felrajzolódik a tél borzongós, didergős, fehér réme. Nyáron még megy valahogy. Parkok menedéket adnak éjszakára, de az őszi és téli hideg kétségbe ejti a nincstelenek gárdáit. Egyre hidegebb az időjárás és csak reménytelen az ácsorgás a céltalan célért. Őszi fellegek fekete képeket vetítenek. És minden őszi, minden tél egyre nehezebb a Szajna mellett, a Temse mellett, a Duna és a Someş mellett egyaránt. És mindegyre ridegebb a világ, amit kapzsi fegyvergyárak, üres szavak, és népszövetségi álmok szabnak és irányítanak, formálnak és vezetnek. A meglepetéseknek idejét éljük, és csak magunk elé bámulunk, sötétben, fanyarul : mi lesz még ? . . . Pajtás ?!.. Embertestvér ?!.. Megértő lelkek, becsületes szívek, minden világok tájain, fogjunk egybe ! . . . Ordítsuk bele a süket éjszakába: napfényt, tisztaságot, új levegőt a világra! Friss és tisztább életet a világra, aminek pezs. dítő melegeoszlassa el a szívek köréjegecesedett önzést, hogy az éhező ember milliók egy boldogabb világot élhessenek ! . . .

Panaszok a Munkásbiztosító ellen

(— szept. 19.) A napilapok az elmúlt hetekben sokat foglalkoztak a galati Munkásbiztosító vezetőségével, mert egy aggmenház fenntartására évi 900.000 lej könyvelt el már második esztendeje. Egymilliónyolcszáz ezer lej hiányzik az éhbérért dolgozó munkások és adókkal agyonterhelt kisiparosok keserves járulékaiból, az aggmenház épületében pedig egy protekciós nyugdíjas kapitány lakik, aki az épület őrzéséért még külön négyezer lej fizetést kap. A szegény kiöregedő munkások pedig sétálnak az uccán.

A betegsegélyzőre különben nemcsak ott van panasz. Általánosan közzismert, hogy a nagy adminisztráció felemészti a bevételeket s a protekció révén pozícióba jutott orvosok nem teljesítik kötelességüket. Ha pedig az orvosban volna is elég lel-

kiismeret, úgy nem tud kötelességének eleget tenni a gyógyszerek hiánya miatt. Nagyon igaz az a panasz, hogy a betegsegélyzőből mindenkinek haszna van, csak azoknak nem, akik azt fenntartják. Maholnap eljön az idő, mikor a nyugdíjbiztosítás is életbelép, ami újabb megterheléseket jelent az intézményre. Még pedig olyan megterhelést, amit az illető biztosítottak hosszú éveken át fizettek s aminek élvezéséhez minden körülmények között joguk van. Kíváncsiak vagyunk, hogyan fog akkor kötelességének eleget tenni a betegsegélyző pénztár? Vajjon nem-e fogja újabb teherrel sújtani a biztosított tagok amugyis nehezen létező rétegét? Mert a mostani ügykezelés mellett nehezen hihető, — hogy ki tudja elégíteni a pénztár a jogos követeléseket.

A mai ifjuság . . .

(— szept. 18.) A mai ifjuság tempói ismeretesebbek. A világháború utáni lerongyolódott idők fiatalsága nagyon okos, bölcs és elkapott jelenség. A színházi élet és mozi iskolájában képzett generációk elficamodott képzelgéseinek már alig lehet tanácsot adni. Többet tudnak minden földi tudásnál. Nekik már ember ujat nem mondhat. Szánalmas ürességük minden komolysággal, jólneveltséggel

szemben érzéketlen. Egyetlen ur bennük a feltűnés és a szerénytelenség. — Nos, e reményteljes ifjuságunk egyik része vasárnap kirándul a templomba is. Végig bámészkodja (jobbik eset) a Szent misét és prédikáció előtt menekülésszerűen elhagyja a templomot. — Amire a pap a szószékig ér, addig kiürül a templom. Az aranyifjuság elszalad az evangélium bölcs szavai elől. Arra

Vajjon

ha az adózási rendszert 5 évre patentírozzák, akkor mi történik azokkal, kiknek egy év multával csökkenni fog a jövedelmük ? . . .

Vajjon : Markovits és Tsának szélmalomharca a város ellen nem fogja késleltetni a Sugár-ut megnyitását ? . . .

Vajjon : a városba érkező idegenek még meddig fognak «gyönyörködni» a lebontásra ítélt Brach féle vityilóban ? . . .

már nem kíváncsi. Sem divatról, sem kozmetikáról, sem menendik rendszerű tornáról, sem divatos táncokról, sem egyéb csömörletességekről nem beszélnek. — Hát mondom ezek után üzentek mult vasárnap a templomi szószékéről. Azok után, akik szokásosan elszöknek a templomból. Miután nem hallhatták, mi szívesen utánuk követitjük kiváló tudású prédikátorunk okos szavait. Aki sokkal finomabban, mint ahogy megérdemelték volna kér, hogy hagyjanak fel ezzel a tiszteletlenséggel. Maradjanak csak ott egy pár percre még és magasságukból ereszkedjenek le az evangélium mélységéig. — Sok szépet és hasznosra fognak abban találni. — Vagy esetleg maradjanak otthon — ez a mi tanácsunk. Nem sokat veszít velük az anyaszentegyház.

♦♦♦

Női

kabátmodellek férfikabátok, felöltők, trenccskók NEUMANN-kabátok fiu-egyenruhák legnagyobb választékban és legolcsóbban beszerezhetők

FISCHER & Co.

készruhanagyáruházban P. Bratiano 21 szám.

BETONTELEP

Kizárólag turdai elsődrendű cementből készült úgy mint

betonkut és hidcsövek

viztartány, itató, sertés és baromfi vályuk, sirkereszt és sirszegélyek, utszéli kereszt és fejkövek beszerezhető és megrendelhető

Szabó Kálmánnál Hidő

A cselédmunka nem megalázó...

Egy érdekes tartásper

(— szept. 18.) Régi mondas: a gyomron keresztül vezet az ut a szerelemhez. De igaz ez fordított vonatkozásban is, még pedig abban a formában, hogy a szerelem elmúlik, ha az asszony a férj kulináris igényét nem tudja, vagy nem akarja kielégíteni. — Megerősíti ennek a szállóigének igazságát az a per, mely most folyt le a járás-bírószágon. Ebben egy előkelő származású, egykor gazdag asszony azon a címen követel tartásdíjat urától, mert arra kényszerítette, hogy az egyszerű, — sőt alantas háztartási munkákat maga végezze, bár születésénél és nevelésénél fogva hasonló munkát sohasem végzett.

Gazdagnak ismert ur, aki néhány évvel ezelőtt még vagyonnal rendelkezett, a behozatali nehézségek miatt kénytelen volt üzemet leállítani.

Az anyagi összeomlás alapján megrendítette a házastársak jólétét s kénytelenek voltak fűrián berendezett lakásuktól is megválni. Később még inkább le kellett szállítaniok igényeiket, úgyhogy elbocsátották háztartási alkalmazottjukat is. És ebből származtak a bajok, amelyekről így ír a volt gazdag felesége:

— Nevelésemnél és társadalmi állásomnál fogva sohasem gondoltam arra, hogy két kezem munkájával kell megkeresnem kenyeremet. Ezt vállaltam volna férjemért és önmagáért, de miután férjem arra kényszerített, hogy egyetlen háztartási alkalmazottamtól is megváljak: nem tudom elviselni ezt az életet férjemmel. Elhagytam, és miután bizonyítani tudom, — hogy férjem oktan spekulációi következtében, az ő hibájából mentünk tönkre, a rámkényszerített cselédmunkát nem vállalom, de úgy érzem, hogy a bíróság jogsegélyt nyújt nekem a tartásdíjra, mert a mai állapot kizárólag férjem könnyelműsége következtében állott elő. — Az asszony azzal fejezi be keresetét, hogy mindaddig, amíg férjének anyagi helyzetében jelentős változás

nem áll be, havi kétezere-ötszáz lei megfizetésére kötelezze őt a bíróság.

A férj az asszony keresetére előadta, hogy egy szó sem igaz az asszony vádjából:

— A legközelebbi módokon számító üzletember módjára intéztem vállalkozásaim ügyeit. Külső körülmények következtében — vesztettem el vagyonomat, tehát nem érhet gáncs feleségem részéről.

Az a véleményem, hogy az asszony tartozik alkalmazkodni férjéhez és köteles beleilleszkedni abba a sanyaru helyzetbe is, amelyet a sors reánk mért.

A tárgyaláson a bíróság annak a kérdésnek a tisztázását rendelte el, vajjon tényleg igazak-e az asszony vádjai, hogy a férj könnyelműsége okozta anyagi összeomlásukat. A tanúk mindenben alátámasztották a férj védekezését. Elmondották, hogy mindenkor korrekt, becsületes üzletember volt és a világ gazdasági korlátozó intézkedések következtében ment tönkre.

A bíróság a férjnek adott igazat, elutasította keresetével a gyáros feleségét:

— Sem meg nem szégyenítő, sem meg nem alázó, ha egy asszony odahaza háztartásában, sőt azonkívül is cselédmunkát végez. A bíróságnak közvetlen tapasztalata van arról, hogy diplomás nők ma szívesen elhelyezkednek uricsaládoknál s végeznek olyan munkákat, melyek nem méltók hozzájuk. Az a tény pedig, hogy a saját háztartásában vállalkozik az asszony a háztartási teendők elvégzésére, inkább felemelő, mint megalázó munka. Ezt tagadta meg a feleség, tehát érdemtelen a tartásdíjra és miután jogos okot nem tudott felmutatni az elhagyásra, a bíróság nem ítélt meg a tartásdíjat — szól az ítélet indoklása.

— **Régi és új munkáslányok felvételre azonnal jelentkezzenek a diófőrdőben.**

Leszállítják a vasuti díjakat?

A „Tempo” szerint a vasuti vezérigazgatóság elhatározta, hogy az ősszel leszállítja a személyszállítási tarifát. Állítólag a második és harmadik osztály viteldíját szállítják le, míg az első osztály viteldíjai változatlanul megmaradnának. A CFR vezérigazgatóságát erre a lépésre az indítja, hogy az olcsóbb viteldíjak mellett aránytalanul nagyobbak a bevételek. Ezt mutatták a nyár folyamán végzett statisztikai munkálatok.

Eddig a híradás! Mi csak azt nem tudjuk megérteni, néhány millió polgártársunkkal egyetemben, hogy a C.F.R. bölcs igazgatósága, miért csak most jön rá erre az igazságra, holott az elemi iskolás gyermek is tudta már, hogy a vasut azért fizet rá a személyszállításra, mert méreg drága s a fizető utas akkor ül csak fel vonatra, ha elengedhetetlenül fontos az utazása. Talán ha sok statisztikát fognak csinálni Cfr-ék, akkor leszállítják a viteldíjakat felére. És — óh, borzalom — akkor fogják a legjobb üzleteket csinálni és a legnagyobb nyereséget felmutatni. . . . De ezzel kapcsolatban az ezerféle címen indokolatlanul kiosztott kedvezményes és ingyen jegyeket is a normálisra kellene csökkenteni, hogy a vonatok ne potya és felpotyajegyes utasokkal rakódjanak meg néha zsúfolásig.

mert ezeknek luxusutazásait a rendes viteldíjat fizetők sohasem fogják tudni megfizetni, különösen akkor, amikor a drága viteldíjak mellett a folyósókra szorulóknak, hosszú vonalokon állva utaznak és a potyajegyesek és vasuti alkalmazottak a lezárt fülkékben terpeszkednek. Erről is jó lenne, ha a CFR „statisztikát készítene” és mielőbb rendet teremtené. A CFR új vezérigazgatója ezzel már második életrevaló ujtását hozza. Első intézkedése az volt, hogy a vasuti alkalmazottakat fokozott udvariasságra kötelezte az utazók közönséggel szemben. Ennek is már régen meg kellett volna történnie.

A menetrendet is a napokban fogják összeállítani az őszre. Illetékes hatóságaink jól tennék, ha idejében közbelepnének, hogy a menetrendváltás az eddigi hibákat kiküszöbölje.

A senkik...

A senkikről írtak valamelyik lap hasábjain pár nappal ezelőtt. Kik is ezek a senkik? Dincstelen, rongy emberek, kiket észre sem vesz a mai társadalom. A mai fiatalság ez, a 25—30 évesek, kiket a legmunkaképesebb korokban senkiké tett a sors. A legértékesebb korosztályok pusztulnak bele a senkiség nyomasztó helyzetébe. Az a réteg, mely örökösen előttünk sétál és amelyet nem akar észrevenni sem a társadalom, sem a társadalom politika. Az újságíró reflektorhoz hasonlítottá ezt a mai társadalom politikát, mely rávilágít a semmiségre, de nem veszi észre mindazt, ami a reflektor sávján kívül maradt. Nem látja meg a senkik tragédiáját, azokét a senkiket, akik még nem öregek és nem fiatalok, de nem veszítették el életjogukat.

kat azzal, hogy az életlehetőségekből kizárta őket a diplomácia konvencionális hazugságaiba öltöztetett mai társadalom. Ott vannak ezek a senkik az ő korán hervadó fiatalságukkal minden nemzet életében s mert csak egyedeik kapkodnak a mentő szalmaszál után, korosztályonként vesznek el a nincstelenség reménytelen nyomorúságában. Pedig jó volna egyszer számot vetni önmagunkkal. Mert a senki is él és gondolkodik. Talán többet is, mint a mindennapi pénzvadászát kapzságába elmerülő valakik, akik a gondolkodásból a maguk részét is a senkinek hagyják. S ha megszületik egyszer a senkik összefogása, az nagyon számunkéri majd a bánásmódot. Lám, még csak halvány reménysugarak indultak el s máris mennyi mérges nyíl pattog feléjük.

HIREK

Felelősszerkesztő:

Joláthy B. Zoltán

Tücsök dalok

Nem lehet azt letagadni,
Ha elér a bánat,
Olyankor a lelkek mélyén
Kisértetek járnak.
Mutathatunk jó kedvet is,
Dalolhatunk, kurjantathatunk,
Arcunkra van írva . . .
A szemünkben kiolvassák,
Hogy titokban visszafojtott
Bánatkönnyét sirja.

Nincsen öröm, nincsen bánat,
Mely ne érne véget.
Begyógyul a fájó seb is,
Akárhogyan éget.
Elhalványul minden emlék,
Az illanó röpke percek
Mindent eltemetnek . . .
De nem lehet eltemetni,
Sohse lehet elfeledni
Az első szerelmet . . .

(—)

A MINTA FÉRJ

Amerika, változatosság o-
kából, nemrég a „legjobb
férj”-et jutalmazta meg. Ez
a mintaférj a következő ki-
váló tulajdonságokkal ren-
delkezik:

1. minden reggel jókedv-
vel ébred, —
2. minden étkezéskor pon-
tosan megjelenik, —
3. teljesen szabad kezét
ad feleségének a háztartás
vezetésében, azaz: soha
nem avatkozik bele és sem-
mire nincs megjegyzése, —
4. az a meggyőződése,
hogy a felesége még job-
ban főz, mint az édes-
anyja, —
5. jóságos és békeszere-
tő természetű, —
6. többre becsüli az ott-
honát, mint a klubot, vagy
a kávéházat, —
7. szeretetreméltó a tár-
saságban — és
8. a női szépség tökéle-
tes szakértője (ami azt je-
lenti, hogy a legszebb nő-
nek a — feleségét tartja.)

**Legszebb női di-
vatkelmék,
vásznak, sely-
mek, szövetek**
dus választékban és olcsón
beszerezhetők

Ifj. Mertz István
divatruházában Str. Stefan
c. Mare 11, Ref. gymnasium
épületben.

Aktuális öt szó: Hátralé-
kos előfizetést szíveskedjék mi-
előbb rendezni.

— Teljesen új „Pompier”
kézitűzoltókészülék töltési a-
nyaggal eladó. Bővebbet a
kiadóhivatalban.

— Vidéki, igen jófor-
galmu szikvizgyár és sör-
raktár, ingatlanlallal együtt,
kizárólag a tulajdonos egész-
ségi állapota miatt, eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

S.A. SOMEȘANA

fűrés- és fátelpe

TERMEL ÉS ÁRUSÍT:
kemény faanyagokat,
fenyő asztalos és épü-
let anyagokat, tölgy-
parkettát.

Telefon:

Fűrésztelpe 269. Városi iroda
204.

— Nem hívják össze
többé a jelenlegi román
törvényhozást. A Timpul
című lap értesülése szerint,
a törvényhozást nem hív-
ják össze új ülésszakra. A-
mint ismeretes, ebben az
ügyben a legkülönbözőbb hi-
rek keringtek. A miniszter-
elnök közvetlen környezeté-
ből kapott értesülés alapján
jelenthetjük, — írja a lap —
hogy a jelenlegi törvényho-
zást többé nem hívják ösz-
sze. Az a törvény, amely a
kormányt törvényrendeletek
kiadására jogosítja fel, nem
szól arról, hogy ezeket a
rendeleteket a törvényho-
zásnak is jóvá kell hagynia.

Az ézei idény BÄRSONY és
FILCZ NÖI-kalap újdonságait
megérkeztek és óriási vá-
lasztékban beszerezhetők

WeiszJuliska

kalapszalonzában
Str. Stefan cel Mare 2.
(Spitz Béla mellett.)

— ÜSTÖKÖSRŐL írtak és
beszéltek sokat a legutóbbi na-
pokban, olyan üstökösökről, amely
a földön is látható lesz. — A
Finslev-üstökös ez, amelyet u-
túljárta 1862 ben figyeltek meg,
amely mintegy ezerszer nagyobb
a földnél, s amely 70–80 mil-
lió kilométernyire „közeledik”
a földhöz. A csillagászok szá-
mitásai szerint ez üstökös a
mult héten lett volna látható
szabad szemmel is, a göncöl-
szekér (más közlés szerint: a
sarkcsillag) közelében. Sokan
figyelték is messzelátó készü-
léssel is, de olyannal még nem
találkoztunk aki a sokat em-
legetett üstököst csakugyan lát-
ta volna.

Dac

gyermekkocsi egyed-
elárusító helye HERR-
MANN JENŐ cégnél.
Satu-Mare, Bul. Basa-
rabilor 11. Telefon 251

— A LEGUJABB JELSZÓ, a-
melyet most dobtak be a köz-
véleménybe, az, hogy az adó-
fizetőket „nevelni kell”. Értsük
meg jól: nem tanítani, nem
felvilágosítani a jogokról és kö-
telességeikről, hanem nevelni.
Fegyelmelni, jó erkölcsökre szó-
ritani és rossz szokások abba-
hagyására kényszeríteni. A cél,
hogy minden adófizető tisztá-
ban legyen azzal, hogy az a-
dófizetés, a mai legujabb fel-
fogás szerint, nem csupán ál-
lampolgári kötelesség, tehát jogi
lekötöttség, hanem az ál-
lampolgár erkölcsi és magasabb
értelemben vett hazafias köte-
lessége is. Más szóval ne csak
azért fizessük az adót, mert a
törvény erre kötelez bennün-
ket, hanem azért is, mert ez
hazafias kötelességünk. A mo-
dern elmélet igazságáról nem
vitatkozunk. Fontosnak tartá-
nánk azonban, hogy a gyakor-
latban az erkölcsi nevelés az
erkölcs eszközeivel történjék és
az edóikvetések — főként —
reális alapon történjenek.

Önnek is van szerencséje,

csak meg kell fogni.
Vásároljon sorsjegyet

Paládi

sorsjegyirodájában Str. Crisan
4 sz. alatti szerencsés számokat
kap.

— Rekvirálások a had-
gyakorlatra. A hivatalos
lapban minisztertanácsi ren-
delet jelent meg, amely fel-
hatalmazást tartalmaz arra,
hogy bérlet, vagy vétel alak-
jában a lakosoktól lovakat,
málhás állatokat, állati von-
tató járműveket, lószerszá-
mokat, bicikliket, motorbi-
cikliket és autótraktorokat,
stb. lehessen rekquirálni, a-
zon katonai egységek szá-
mára, amelyek részt vesz-
nek a szept. és október hó-
napokban tartandó hadgya-
korlaton. A rekquirálási költ-
ségeket a nagygyakorlat cél-
jait szolgáló alapról fizetik,
az általános rekquirálási tari-
fának megfelelően. A minisz-
tertanácsi határozat elrende-
li a lakásrekvirálásokat is.
Eszerint a nagygyakorlaton
résztvevő katonaság számá-
ra minden ellenérték nélkül
lakásul szolgáló helyisége-
ket lehet igénybe venni.

— A kormány tagjai vi-
déki körúton. A román
kormány tagjai röidenen
megkezdik vidéki ellenőrző
körútjukat. Egelőre Fra-
nasovicu közlekedésügyi
miniszter a Bánától látó-
gatja végig.

Iskolai idényre

patent farisnyák,
szetteerek,
sapkák,
Tricódrók,
Iskolatáskák

Mertz Nándor

üzletében. Szolid, olcsó
árak.
P. Bratianu 16.

— Tilos a járás a CFR
vonalain. A vonatkozó tör-
vény 28-ik cikke értelmé-
ben szigorúan tilos a CFR
vonalain való járás, vagy
biciklizés. A vonalokon va-
ló átmenés is csak az át-
járóknál van megengedve,
ott is csak úgy, ha a so-
rompó nincs leengedve. A
törvény ellen vétőket 10
napi elzárással és 500—
1500 leig terjedő pénzbir-
sággal büntetik.

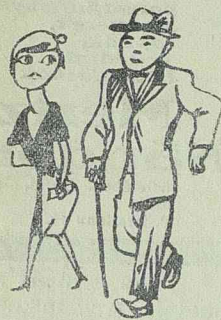
ÜZLETSZERZŐK jó jövedelemmel
kerestetnek. Cim a kiadóban.

— A bécsi nemzetközi
vásár alkalmával néhány
érdekes új találmányt mu-
tattak be. Különösen nagy
feltűnést keltettek a ház-
tartási és konyhaberende-
zési gépek. Többek között
látható volt a bécsi vásá-
ron egy olyan gép, amely
szilvásgombócokat formál.
A gépbe behelyezik a szil-
vát és a téstztát, továbbá
a lüszert. Megindítják és
az ördögös masina kész
szilvásgombócokat formál.
A gombóckészítőgép órán-
ként 500 darab szilvá-
sgombócot tud elkészíteni.

— SCHMIDT, német ál-
lattan-tanár foglalkozott egy
rókával, hogy azt zenei
hangokra tanítsa meg. A
róka hosszas gyakorlat u-
tán a tanár által elénekelt
hangokat meglehetősen hű-
séggel utánozta. A róka ti-
zenhat hangot tudott utá-
nozva elénekelt. Kisebb
dalokra nem lehetett meg-
tanítani.

— MOSZKVA ÉS RÓ-
MA KÖZÖTT kiéleződött
a viszály. Szovjetoroszor-
szág jegyzéket küldött O-
laszországhoz, amelyben
azzal vádolta meg, hogy
legutóbb elsüllyesztett két
hajóját a Földközi tenger-
ben. A hangulat egyre fe-
nyegezőbb a parancsurál-
mi rendszerek között. Szin-
te elképzelhetetlen, hogy
háboru nélkül megoldást
nyerjen ez a nagy gyűlö-
ködés, amellyel ez a két
rendszer a leszámolásra
készül.

A hét humora — 2 — A korzón

— Hallom, — megnősültél.

— Disznóság..

— Miért? — Hogy?..

— Hogy már tihozzátok is elhallatszik.

— Érdekes dolog, hogy a nők a világ leglogikátlanabb teremtsései.

— Mennyiben?

— Mondjak erre példát is?

— Na mondj!

— Ha egy nőt egész közelről magadhoz ölelsz, azt mondja, hogy nagyon megszire mentél.

— Na, mi az? A fogad fáj?

— Igen.

— Na, ha az a fog az enyém volna, menten kihuzatnám.

— Én is kihuzatnám, ha a tied volna.

— Mit gondolsz, Samu, melyik nő gyöngédebb, a szőke, a barna, vagy a fekete?

— Majd megkérdem a feleségetől, ő már mindhárom volt.

A Viktóriában

A törzsvendég beszél az ebédutáni feketekávé mellett:

A fiatal Kohn, aki a csunya, de rendkívül gazdag Grün-leányt vette el feleségül, mindennap felkeresi az apósát és elmondja, hogy a lánya ilyen, a lánya olyan, nem lehet vele kijönni, pokollá teszi az életét.

Az öreg Grün egyideig hallgatja ezeket a panaszokat, de egyszer aztán elveszti a türelmét és így szól:

— Nézd, kérlek, úgy vettem észre, hogy a lányom egy haszontalan teremtsé. Menj haza és mondd meg neki, ha még egy panaszt hallok rá, kitagadom az örökségből.

Megszűntek a panaszok.

Szescsempészgyásmenet és az ardeali „gangsterek” egyéb furfangjai

Enyhült a kokaincsempészség, dühöng a borbatyuzás — Hadjárat a titkos cigarettagyárak ellen —

Va la mi kor romantikus mesterség volt, a nagy hasznos jelentő üzlet mellett, a határszélek vakmerő, életveszélyes vállalkozása, a csempészet. A múlt században derős mulatság és csendes elégtétel jelentett a „finánc” kijátszása, ha jöfélé szüzdohányról volt szó. A háboru utolsó éveiben azonban mindennapos vállalkozás lett a veszély nélküli „batyuzás” és a háboru után a romantikus egyéni csempészek nyomába léptek a nemzetközileg megszervezett, széles üzleti alapon dolgozó, minden hájjal megkent és a modern technika minden raffinált segéd-eszközét igénybevevő csempész-szövetkezetek.

Az ártatlan fináncmesterség izgalmas detektívregényekbe illő epizódokkal tarkított foglalkozás lett. A csempészek elleni háboru érdekes dokumentumait múzeumokban gyűjtik.

A csempészetben a vámrendeletek irányítják a „divatot”. Jelenleg tüzkövet, szacharint és dohányt csempésznek legszorgalmasabban. A kokaincsempészek megrikultak; a nemzetközileg megszervezett besugók hadserege nagyon megnehezítette a munkáját. A kábítószercsempészet aranykorából való az üres bot. A bot üregében üvegfiolákba rejtve, csempészték át a határon a veszedelemes mérget. A tüzkövet leginkább dupla fedelű edényekben és műlábakban csempészik Romániába.

Finom fül kell ehhez a mesterséghez és éles szem — mondotta egy vámhivatalnok — a mankók, műlábak mindig gyanusak. A csempész utak száma a jelenlegi határok mentén megnövekedett. Akárhonnan átfélik a határt és ha a csem-

pész bevárja az őrzőjárat elvonulását, veszély nélkül áthozhatja a tiltott árut. Inkább a tüzkő-árusokat igyekezünk ártalmatlanná tenni. Meglepő a szemtelenségük.

Válogatott ravaszsággal játszik ki a csempészek a dohánymonopóliumot. A külföldi cigarettákat könyvek és újságküldemények kivágott belsejében küldik át a határon. A belföldön ellenben már nem üzlet a titkos cigarettagyártás.

Élénken illusztrálja a leltűnt virágzó ipart a lefoglalt dohánnyágógépek gyűjteménye. Sok-sok gép sorakozik egymás mellett, köztük nem egy olyan, amely vetekszik a dohánnyágógépeivel. Az élelmes csempészek annakidején rájöttek arra, hogy nem érdemes a külföldi cigaretták fáradságos behozatalával foglalkozni. Kliséket csináltak és helyben készítették a papírost, sőt a dobozokat is, sokszor oly tökéletességgel, hogy szakértő is csak nehezen tudta felismerni a hamisítványt. Nemcsak külföldi, hanem belföldi hamisítványokat őriznek.

(Folyt. köv.)

— A „Friss Ujság” példányonként a következő helyeken is kapható: Özv. Weiszbrunné tőzsdében, a Törvényszék előtt és a Trufás tőzsdében a Lucaciu uccában és Barthné tőzsdében a Fő téren.

Írógép számoló- és számoló gép speciális javító-műhelye
Pató Béla műszerész
Satu-Mare
Piata Bratianu Nr. 7.

Hozza el anyagát

készíték méret szerinti felelősség mellett
inget, nadrágot, pizsamát

„Dejalin” Grünbaum fehérneműszalon str.
Lucaciu 10. (I. számú adóhivatal alatt.)

MOZI

National Mozcó

MÜSOR:

Hétfőn este 6 és 9 órakor duplaműsor: „A Grey Erőd Rejtelméi” című remek film és utána „A Szerelmes zeneszerző” című szenzációs bohózat. Legfrissebb világhírű.

Astra Mozcó

MÜSOR:

Hétfőn 6 és 9 órakor: dupla műsor. Eleanor Powell világhírű steptáncosnő káprázatos kiállítású filmrevüje: „Táncra születtem” és „Tarzan az Őserdők Királya” című hatalmas film.

Hangos világhírű a legfrissebb eseményekkel. Okvetlen nézze meg ezt a páratlanul gyönyörű előadást.

— A Viktória kávéházban Lakatos Vince kitűnő zene-kara muzsikál. — Szolid árak.

Ha

Kaufmann

ingatlanforgalmi irodájához
Telefon: 550.
P. Bratianu Nr. 7., ahol a leggyorsabb és a legelőkelőbb kiszolgálásban részesül

„FrissUjság”

Független politikai, közgazdasági, és társadalmi hetilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Satu-Mare
Str. Petru Maior 14.
Telefonszám: 304.

Előfizetési árak:

Romániában: egy évre 200 Lei Bankoknak, gyáraknak, részvénytársaságoknak, kluboknak egy évre, ezer Lei.
Magyarországon: egy évre 16 P
Jugoszláviában: egy évre 100 D.
Csehszlovákiában: egy évre 90 Kc.

Kéziratokat nem adunk vissza. — Minden cikkért annak írója felel. — Csak válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk levélben.

Tip. »Athenaeum« Satu-Mare